

ESKİ TÜRKİYE'NİN AYDINLARI NEYİN AYDINLARIYDI?

Erbakan'ın Şâheser Cevâbı Ve George Sarton'un Bilimsel Tasnifi

Roma Rakamları
içinde debelenen **Batı**
yarım küresi, **Matematiğe**,
“İyi bir Hristiyan, matematikçilerden
ve boş kehânetlerde bulunan **herkesten** sakınmalıdır.”
“Matematikçilerin
rûhu karartmak, insanı
Cehennem'in demir parmaklıkları
arkasına kapatmak için **şeytanla** bir anlaşma
yapmaları tehlikesi hep vardır¹.” şeklindeki bir **görüş** ile
yaklaşırken Müslüman **bilginleri** ve Müslüman **dünyâsı**, bu gün
hâlâ, kullanmakta olduğumuz, Onlu Sayı Sistemi'ni kullanıyorlardı.

Prof^l. Dr. Mustafa TEMİZ^δ
25.01.2018

“Bilgi, insanı **şüpheden**; iyilik,
acı **çekmekten**; kararlı olmak ise **korkudan** emin kılar.”
Konfücyus

Giriş

Cumâ dergisinin **13-19 Ağustos 1993** târîhli sayısında, **Prof. Dr. Mehmet Altan**'la yapılan bir röportaja rastlamıştım. Gazeteci soruyor:

“Batı eğer bize müdâhale etmeseydi, biz kendi **Kültürel** dokumuz
içerisinde geliştirdik. Bizi geri bıraktıran **kapitalizmdir**. Kapitalist ekonomi
olmasaydı, biz kalkınan bir ülke olmaz mıydık?”

şeklindeki soruya **Altan**röportajda, **şu şekilde**, cevap veriyor:

¹ Adrian, B., *Bilimin Arka Yüzü*, Sayfa 215, (Çeviren:H. Levent Aysever), TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, (14. Basım), 2003.

⁹ Dosyalarda sayfa sonlarındaki **pdf**, **html** uzantılı ve diğer adresler tıkladığında, internetteki bu ilgili yazılara ânında ulaşılabilir.

^δ Yazar, *particilik taassubunu* reddeder, **Türkiye Gemisi**'nin batmamasının garantisinin, İslâmî istikâmet doğrultusundaki çalış-malarda olduğuna inanır ve bu nedenle İslâmî istikâmeti benimseyenlerin tarafındadır. Yazar hakkında daha fazla öğrenmek isteyenler, aşağıdaki internet adresini **tıklayabilirler**:
[http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20\(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015\).pdf](http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015).pdf)

“O zaman **doğaya** egemen olduğumuz konuları teker teker sıralamak lâzım. Tek bir ölçü vardır. Bu ölçüden bakılmadığı **vakit**, bu tartışmanın içinden **çıkılmaz**. **İnsanlığa** hangi **katkıda** bulundun? **Penisilini mi** buldun? **İnsanlara** önceden **depremi** haber veren **âleti mi** icat ettin?”

Gören ve işiten **Altan**’ın, *bir şeyler biliyormuş gibi*, konuştuğunu zannediyor / zanneder²... Aslında **Eski Türkiye**’de, *aydın geçinenlerin hepsi aynıydı*. Ama hepimiz öyle **uyutulmuşuk** ki, *onların her ‘işkemmeden atmaları’ bile, bizlere, onlar için*, bir aydınlık ölçüsü-merhâle olarak sunuluyordu...

Konuya hâkim olanlar ise, **Eski Türkiye**’deki bu, *sunî olarak*, aydınlatılmış emperyalist **baloncukların** farkındalardı³. Bu *nedenle*, **Eski Türkiye**’nin her tarafında, *dosklar alışverişte görsün türünden, yakıştırlarak işkemmeden atılan, böyle söz kalabalıklarının boş konuşmalar olduğunun anlaşılması zor değildi*. Fakat **devir**, *câhillerin ve cehâletin devriydi*... Bu baloncuklara karşı, *tâ baştan beri*, her tarafta sürdürülen, *îtibarsızlaştırma fırtınaları* nedeniyle, konuları **bilenler** de, *bir noktaya tutunarak, gerçekleri* ortaya **dökme** gücüne sâhip değillerdi.

Şimdi şu işkembevî sözlere bir kez daha bakalım:

“Biz **Türkler**, *kendi Kültürel dokumuz içerisinde iken bir şeyler yapamadık ki...* Bu Kültür bize ne verdi? **İnsanlığa** hizmet eden hiç bir **buluşumuz** yok... O hâlde sözünü ettiğimiz kendi Kültürümüz yeterli değil...”

Bilenler, *âdeta sövercesine, ‘tu kaka’ dercesine söylenmiş*, bu sözlerin enerjisinin, **İslâm ve Kültürümüze** savaş açan **İnönü Zihniyeti**’nin kin ve nefretinden geldiğini hemen görebilirler...

² Temiz, M., *Yarım Aydınlarımız*, Alındığı İnternet Elektronik Adresi

<http://mtemiz.pamukkale.edu.tr/bilim/YARIM%20AYDINLARIMIZ.pdf> YA DA

<http://mtemiz.com/bilim/YENI%20TURKIYE'YE%20DOGRU.doc>, En Son Erişim Tarihi: 02.07.2014,

<http://mtemiz.com/Yayimlanacakelerler.htm>

³ Temiz, M., *Meğer, Aydın Olmak Neymiş? İşte, Şimdi Düşünme Zamânı!* Alındığı İnternet Elektronik Adresi,

<http://mtemiz.com/bilim/MEGER,%20AYDIN%20OLMAK%20NEYMIS.%20ISTE,%20SIMDI%20DUSUNME%20ZAMANI.pdf> YA DA

<http://mtemiz.com/bilim/MEGER,%20AYDIN%20OLMAK%20NEYMIS.%20ISTE,%20SIMDI%20DUSUNME%20ZAMANI.docx>, En Son Erişim Tarihi: 25.08.2015.

Ben şahsen, *Altan*'ın bu cevâbını okuduğumda, daha ilk anda bunları anlamıştım. Gerçekten bugün, *İnönü Zihniyeti ile İslâm ve Kültürümüz arasında gidip gelen*, insanlarımızın **önemli** bir kısmı da, *ne yazık ki bu gibiler yüzünden*, Batı kültürünün özentisine **kapılmış** olup, *onun bir şey olduğu zannıyla*, kendi **Altın Kültürümüz** hakkında, *benzer düşüncelere mahkûm edilmiş bulunuyor*.

Ama Altan'ın bu cevâbında, *çok da*, yanıldığını, yanlış bilgiler verdiğini **bizzat** vurgulamak **istiyorum**. *Esâsında öyle anlaşılıyor ki, Altan*'ın Altın Kültürümüz hakkında, *hiç bir şey, bilmediği, bu cevâbından hemen anlaşılmaktadır...* Ama **enteresan** olan, *bilmediği hâlde*, biliyormuş edâsıyla konuşmasıdır, **bence**... Hâlbuki gerçekte **durum**, onun söylediklerinden çok farklıdır.

İşte bu gibiler yüzünden, bu gün **çoğumuz**, *bütün bilimlerin kaynağının Batı olduğu*, **inancı** içinde bulunuyoruz.

Neden?

Nedeni, *yukarıda biraz bahsedildiği üzere*, Kültürel düşmamlık nedeniyele, **İnönü Zihniyeti**'nin Kültürümüzü *redd-i miras etmesidir*.

Bu nedenledir ki şimdiye kadar **bize**, *kendi Kültürümüz hiç öğretilmemiştir ki!* Bu yüzden geçmiş **Kültürümüz**'ün altın sayfalarından **haberimiz** yok! *O zaman gerçekleri*, nereden bileceğiz **ki?**

Hele hele aydın geçinenlerin hemen **hepsi**, *bugün aynı bilgisizliğin ya da aynı kültürel şartlandırılmışlığın* içinde bulunuyorlar.

Yeri gelmişken bir TV programında **Sayın Erbakan**'ın, *aynı benzer konuda*, gazeteci **Mehmet Barlas**'a vermiş olduğu **şâheser** cevâbı da, *burada tekrar*, hatırlatmak isterim:

Geçmişteki bir seçim propagandaları sırasında bir TV programında Mehmet Barlas Bey, **Erbakan** hocaya hitâben:

“Hem Batı’ya karşısınız, hem onların yaptığı otomobile **biniyor** ve onların **ilmini** kullanıyorsunuz.” deyince, **Erbakan Hoca**, ona *şâheser bir cevap* vermişti. **Erbakan**’ın cevâbı aşağı yukarı şöyleydi:

“Siz **İlim Târihi**’ni de **bilmiyorsunuz!** Batılılara o otomobili yapacak ilmi **biz** öğrettik, **biz!** Sonra siz, yanlış **kapı** vurdunuz. Almanların **Leopar** tanklarının mühendisliğini **ben** yaptım, **ben!**”

Gerçekten çoğu aydın geçinenlerimizin, **İlim Târihi** ve / veyâ *Kültürümüz* hakkında, *hiç bir şey bilmedikleri*, bu iki örnekten **de**, *anlaşılmıyor mu?*

Orta Çağ Bilim Târihi’nde, **Abbâsi Halîfesi Me’mun** (786-833) ile başlayan, ilmî **gelişmeler**, çoğu kere **Erken Rönesans Dönemi**, *Avrupa Rönesansı* ise, **Geç Rönesans Dönemi** olarak anılmaktadır.

Tanınmış daha yüzlerce Bilim Adamı’nın bilim dünyasında **Erken Rönesans Dönemi**’ni, *hayranlıkla tasvir ettikleri*, daha binlerce, **yazı ve görüşler** mevcuttur.

İslâm Dünyâsı’nda ilimlerin en **parlak** dönemi, **MS 750-1100** yılları arasında olmuştur. Ünlü bilim târihçisi **George Sarton**’a göre, *İslâm Çağı* olarak anılan, **M.S. 750-1100** yılları arasındaki her 50 yıl, *o döneme*, bilimde yaptıkları katkılarıyla, *hâkim olmuş veyâ damgasını vurmuş olan*, bir ya da birkaç büyük Müslüman ilim adamının ismiyle anılmaya **lâyıktır**.

Bu nedenle George Sarton, **İlim Târihi** isimli 5 ciltlik eserinde, **750-800** yılları arasına ‘**Câbir Çağı**’; **800-850** yılları arasına ‘**Harizmî Çağı**’; **850-900** yılları arasına ‘**Râzi Çağı**’; **900-950** yılları arasına ‘**Mesudî Çağı**’; **950-1000** yılları arasına ‘**Ebu’l-Vefâ Çağı**’ adını vermiştir.

Ayrıca **1000-1050** yılları arasına ‘**Beyrûnî ve İbn-i Sî-nâ Çağı**’ ve **1050-1100** yılları arasına da ‘**İbnü’l-Heysem ve Ömer Hayyam Çağı**’ demek gerektiğini belirtmektedir

Bu ilim adamlarının **7**’si **Türk**’tür.

1100’den **1300**’e kadarki dönemde ise, **Sarton**’a göre, **50**’şer yıllık bilim çağlarına, *artık*, Avrupa **kökenli** bilim adamlarının da isimleri konma-

lıdır. Ama bu arada da onlarla birlikte, **İbni Rüşd**, **Nâsirüddin Tûsî** ve **İbnü'n-Nefis** de zikredilmektedir.

İsimleri Ay Coğrafyasına Verilen Müslüman İlim Adamları

Avrupalıların gökyüzünü tepsi gibi düşündükleri **Orta Çağ**'da, Müslüman ilim **adamları**, *Dünyâ'nın yuvarlak olduğunu ispatlamaktan başka, Ay'ı da incelemişler, onun bir çöl olduğunu gördükleri için, İslâm'da israfın haram olması nedeniyle, ekonomik açıdan, verimsiz harcamalardan kaçınmak için, Ay konusu üzerinde, daha fazla, durmanın yersiz olduğuna karar vermişlerdir.*

Günümüzde **Ay**'ın yüzeyi, incelemelerin kolayca yapılabilmesi için, **25** bölgeye ayrılmış ve *her bölgeye birer isim verilmiştir. Ay*'ın muhtelif **bölgelerine** verilen, **11 Müslüman Âlim ve Bilim Adamları'nın isimleri**, şu şekilde sıralanabilir⁴:

1. Masha'Allah- Bu isim, *Abbâsi Halîfesi Mansur zamânında Mısır'da yaşamış, değerli eserler meydana getirmiş ve eserleri 16. Yüzyılda, Batı dillerine çevrilmiş, Müslüman bir ilim adamının ismidir. Dolayısıyla Ay*'ın **13. Bölgesinde** bulunan, *bir ovaya Masha'Allah adı verilmiştir.*

2. Al Memun- Bu isim, *Bağdat'ta kurduğu, Beyt-ül Hikmet'te çağın en büyük ilim adamlarını yetiştiren, ayrıca ilk rasathâneyi kuran, Hârun Reşit*'in oğlu **Abdullah el Memun**'un ismidir. *Ay*'ın **9. bölgesinde** bulunan, bir krater **Al Memun** adı verilmiştir.

3. Al Fargânî- Bu isim, Halîfe **Memun**'un astronomlarından **Ahmet İbn-i Kathir el Fergânî**'in gelmektedir. *Ay*'ın **2. bölgesinde** bulunan, bir krater **Al Fargânî** adı verilmiştir.

4. Al Battânî- Bu isim, **9. yüzyılda** yaşayan, doğruya çok yaklaşmış Astronomik ölçümleri ile bilinen, *Müslüman bir ilim adamının adıdır. Ay*'ın **1. bölgesinde** bulunan, *bir ovaya Al Battânî adı verilmiştir.*

⁴ Döven, Ş., *Müslüman İlim Öncüleri Ansiklopedisi*, Yeni Asya Yayınları, 1984.

5. **Thabit**-Bu isim, **Matematik** alanındaki çalışmaları ile de tanınan, *Harran'lı Sâbit İbn-i Kurrâ (Thabit=Sâbit) adı ile tanınan*, astronomun adından gelmektedir. *Ay'ın 8. bölgesinde bulunan, dâire şeklinde ünlü bir ovaya Thabit* adı verilmiştir.

6. **Al Sufî**- Bu isim, *10. asırda yaşayan*, Ortaçağ'ın en ünlü astronomlarından **Abdurrahman El Sufî** olarak tanınan, *Kitâb-ı Süverül ve Ke-vâküb üs Sâbit adlı ünlü eserlerin sâhibi olan*, bir Müslüman astronomun adından gelmektedir. *Ay'ın 9. bölgesinde bulunan*, dağlık bir arâziye **Al Sufî** adı verilmiştir.

7. **Al Hassan Al Haytham**- Bu isim, **Ebû Ali İbn-ül Hasan el Haysem** olarak bilinen, **optik ilminin kurucusu olarak tanınan**, Müslüman ilim adamının adından gelmektedir. *Ay'ın 12. bölgesinde bulunan halka şeklindeki bir ovaya Al Hassan Al Haytham* adı verilmiştir.

8. **Al Zargâlî**- Bu isim, *diğer astronomlarla ortaklaşa olarak çalışan*, ünlü **Toledo** tablolarını hazırlayan, **Ebû İshak İbrâhim ibn-ül Zerkâlî** adındaki **Endülüs**'lü Müslüman bir ilim adamının adından gelmektedir. *Ay'ın 8. bölgesinde bulunan bir ovaya, Al Zargâlî* adı verilmiştir.

9. **Câbir ibn-i Eflâh**- Bu isim, *Endülüs'te yaşayan*, gök cisimlerinin hareketlerini açıklamak için, *taşınabilir küre şeklindeki cisimlerle yaptığı*, modeller vâsıtası ile mühim açıklamalarda bulunan ve *1145 târihinde ölen*, bir Müslüman ilim adamının adıdır. *Ay'ın 9. bölgesinde bulunan*, bir yaylaya **Câbir ibn-i Eflâh** adı verilmiştir.

10. **Nasrüddîn**- Nasrüddîn, **İlhanlı** hükümdarı **2. Hülâgû**'nun sarayında bulunmuştur. *Ünlü Maraga Rasathânesi'nde çalışarak birçok ölçümler yapan* ve keşiflerde bulunan, *kendisinden sonra, Çin'den Batı Avrupa'ya kadar ülkelerde, hazırladığı cetveller ve sâbit yıldızlar kataloğu gibi*, ölmez ana kaynaklara, *yüzyıllar boyunca başvurular yapılan*, bu **Türk** ilim adamı, **Nasrüddîn** olup bu isim, *Ay'ın üzerinde 30 mil çapındaki bir kratere* verilmiştir.

11. **Al Butricî**- Bu isim, *12. yüzyılda Fas'ta yaşayan*, **Ptolemy**'nin seyyar yıldızlarla ilgili çalışmalarını sistemleştiren, *yazdığı Kitâb-ül Hey'eh ile Avrupa'ya ışık tutan*, **Nurettîn İbn-i İshak el Bitrucî** adı ile tanınan,

Müslüman ilim adamının adıdır ve bu isim alınan, Al Butricî, Ay'ın 8. bölgesinde bulunan, bir kraterin adı olmuştur

“Bu gün Dünyâ'da en çok okunan kitaplar hangileridir?” sorusuna kaynakların cevâbı şu olmaktadır:

Birincisi **Kur'an**, ikincisi ise, **İbni Sînâ'nın Kânun** adlı **Tıp** kitabıdır.

İbni Sînâ, Avrupa'da **Avicenna** olarak tanınmaktadır. *Bugün Avrupa Birliği'nde düzenlenen, bilime âit projelere de, çoğu kere, bu ilim adamımızın ismi, Avicenna olarak, verilmektedir.*

Şimdi aşağıda, **8-12 Yüzyılları arasında, Müslüman İlim Adamları** tarafında kurulan, **George Sarton'un** eserlerinde **İslâm Çağı** olarak adlandırdığı, **Erken (Ön) Rönesans Dönemi'nin detayına geçmeden önce, İslâm İlim Târihi'nin** altın sayfalarından aktaracağım, **Matematik ve Tıp**'ba âit iki örnekten bahsetmek istiyorum. Bu örneklerin her biri, *az da olsa, atalarımızın, ilim ve bilime yaptıkları katkılar hakkında, bir fikir verecek güçte bulunmaktadır.*

Onlu Sayı Sistemi Ve Müslümanlar

“Bilgi, insanı şüpheden; iyilik, acı çekmekten; kararlı olmak ise korkudan emin kılar.”
Konfücyus

Ünlü Türk ilim adamımız, **Muhammed bin Musâ el-Harizmî** (780-850), ilk **Cebir Kitabı'nı** yazan, Batı'ya **Cebiri** ve **0-9** rakamlarını, *yâni Onlu Sayı Sistemi'ni*, kullanılışını ile birlikte, *öğreten ilim adamıdır.*

Batılıları **Roma Rakamları'ndan** kurtaran, *ismi bugün, özellikle, bilgisayarlar tarafından kullanılan, 'algoritma' kelimesine kaynak olan, İtalyan hekimi Cardano (1501-1576) tarafından, Dünyâ'nın 12 dâhisinden biri sayılan, 'kitapları Batılı matematikçilerin kitaplarına kaynak olan' bilim adamımız El-Harizmî, Özbekistan'ın Harizm (şimdiki Hıve) şehrinde doğmuştur.*

Roma Rakamları içinde debelenen Batı yarım küresi, **Matematiğe,** *“İyi bir Hıristiyan, matematikçilerden ve boş kehânetlerde bulunan herkesten*

sakinmalıdır. Matematikçilerin rûhu **karartmak**, insanı **Cehennem**'in demir parmaklıkları arkasına **kapatmak** için **şeytanla** bir anlaşma yapmaları **tehlîkesi hep vardır**⁵.” şeklindeki bir görüş ile yaklaşırken Müslüman **bilginleri** ve Müslüman **dünyâsı**, *bu gün hâlâ*, kullanmakta olduğumuz, **Onlu Sayı Sistemi**'ni kullanıyorlardı.

Aritmetiği pratik günlük hayatta **kullanmanın**, ondan ilimde faydalanmanın yolunu, *ilk defâ*, **açan** ve onu, **sistemik bir şekilde**, genişleten, **Harizmî**'dir.

El-Harizmî, *bilhassâ*, **Matematiğe** âit iki eser ile ebedîleşmiştir. *Pratik hayat yönünden*, çok **enteresan** bir eser olan onun **birinci** kitabı, **'El-Cebr vel Mukâbele'** adını taşıyordu. **Eser**, *Orta Çağ'da Latince'ye çevrilirken*, bu Arapça **unvan**, *tercüman tarafından aynen alınmıştır*.

El-Harizmî'nin ismini asıl ebedîleştiren, **kitap**, **dört işlemi** ve *kesir hesâbını öğrettiği*, **'Hesap San'âtına Dâir'** isimli ikinci küçük eseridir. *Onun bu eseri*, **12.** asır başlarında, *Latince'ye tercüme edilmiştir*. **Bu** eserin, **Viyana Saray Kütüphânesi**'nde bulunan, en eski el **yazma** nüshası, **1143 târihini taşımaktadır**.

Bu **bilim** adamımız, **Matematik**'te bir devrim sayılan, **sıfırı**, **Matematiğe kazandıran**, **Orta Çağ'daki dehâlerden bir tânesidir**⁶.

Hintlilerin, *'kha'*, *'sunya'* veyâ *'sunyabinde'* dedikleri, **sıfır** kavramını, *mânasına uygun bir şekilde*, olgunlaştırarak, *'es-sıfır'* adını verdikleri, **sıfır**'ı Batı'ya hediye eden, Müslüman **ilim** adamlarıdır.

Avrupalıların kıymetli talebesi **Pizâhî Leonardo**, Arapça **'sıfır'** kelimesini, *Latince'ye 'ceprium'* şeklinde geçirmiştir. Bu **kelime** daha sonra **'zefero'**ya, *bu gün ise*, **İngilizce**'de **'zero'**ya dönüşmüştür.

Fransızca'da, *gizli işâret mânasına gelmek üzere*, **'ciffre'** şeklinde adlandırılan **ceprium**, *cifferrer* (*hesap yapmak*) şekline dönüşerek, hâlâ **yaşamaya** devam etmektedir⁷.

⁵ Adrian, B., *Bilimin Arka Yüzü*, Sayfa 215, (Çeviren:H. Levent Aysever), TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, (14. Basım), 2003.

⁶ Hunke, S., Aynı eser.

⁷ Hunke, S., Aynı eser.

Sonuç

İşte Eski Türkiye'deki, *taşeron kafalı*, aydın müsveddelerine ilişkin olarak, *bilim dünyâsından da*, belgesel nitelikli, *bilimsel bir örneği*, burada bu yazıyla, *böylece*, görmüş **oluyoruz...**